

Kan man bruge registrering af foderoptagelse i sin produktionsstyring?

af

Mogens Vestergaard, Lars Arne Nielsen og Anders Fogh
SEGES Innovation

Kvægbrugere inklusive slagtekalveproducenter bruger data. Men hvilke data er relevante? Hvilke er 'need to have'? Og hvilke er blot 'nice to have'?

Der findes foderkasser på markedet, hvor foderet i kassen vejes, når slagtekalven æder. Med øremærket registreres alt foder, som kalven æder. Man kender så den daglige foderoptagelse. Hvis man samtidig vejer sine kalve, fx før og efter de indgår i den stal, hvor foderkassen står, ja så kan man ret nemt beregne fodereffektiviteten, altså kg foder per kg tilvækst.

Og hvad kan den beregnede fodereffektivitet så bruges til? Skal den anvendes indenfor egen besætning? Eller skal man benchmarke sig med andre lignende slagtekalvebesætninger? Og kan man få en økonomisk fordel af at måle foderoptagelsen og fodereffektiviteten? Det stiller vi skarpt på i denne artikel.

Foderregistreringer i projekt: FutureBeefCross – Hvad er formålet?

I gennem de sidste 4-5 år er der dagligt registreret foderoptagelse på et antal kalve i FutureBeefCross (FBC)-projektet. Det er sket ved, at der har været fast installation af mellem 3 og 18 Allflex-foderkasser i hver af de 5 FBC-besætninger. Med op til 10.000 krydsningskalve afprøvet i FBC har vi nu mange data til projektets brug, som i den her sammenhæng især vil fokusere på at estimere genetiske forskelle mellem dyrene, dvs. imellem de kødkvægstyre, der er fædre til krydsningskalvene. På den måde kan fodereffektivitet indgå i avlsindekset for kødproduktion (X -indekset). Herved kan man over tid få udvalgt og brugt de mest fodereffektive tyre til produktion af fremtidens slagtekalve. Dette vil være til gavn for hele kvægsektoren.

Er foderregistreringerne brugbare?

Hvilke erfaringer har man så gjort sig, og er registreringerne af foderoptagelse pålidelige. Da de første registreringer i FBC var foretaget, blev der beregnet fodereffektivitet for slagtekalvene i de 5 besætninger. De værdier blev sammenlignet med registreringer fra Insentec foderkasser på Danmarks KvægforskningsCenter (DKC) for at se, om Allflex kasserne gav pålidelige data. Selvom det var en indirekte sammenligning af de to systemer til foderregistrering, så tydede det på, at det var gode registreringer. Der bestemmes altså fodereffektiviteter på samme niveau som ved stationsafprøvningscenteret i Foulum. Dette var et godt resultat og gav et godt fundament for at fortsætte disse registreringer i FBC.

Værktøjer i DMS

Mens FBC-projektet har kørt, er der udviklet et dashboard i DMS, så de 5 besætninger har kunnet følge med i foderregistreringerne. Dashboardet har fx givet de enkelte kalves foderoptagelse i kg pr dag, hvor mange gange kalven har besøgt foderautomaten, og hvor mange timer der er gået siden sidste besøg. Altså meget værdifulde 'real-time' data. Tanken er, at dette dashboard foreløbig skal køre videre i DMS.

Det betyder, at både nuværende og eventuelt nye besætninger med Allflex foderkasser vil kunne bruge dette DMS værktøj. Så er det relevant at købe sådanne foderautomater, antenne og PC og samle denne slags data op i en privat slagtekalvebesætning? Det kan vi ikke afgøre, og det må bero på en konkret vurdering i den enkelte besætning.

Skal automatisk foderregistrering være en del af den moderne slagtekalveproduktion?

Men der er stærke faglige argumenter for at få mere styr på sit foderforbrug. Foderudgifterne udgør jo oftest over 50 % af alle udgifter i en slagtekalvebesætning, og selv små forbedringer af en fodereffektivitet, fx 5% forbedring fra 4,5 til 4,3 FE/kg tilvækst vil betyde en foderbesparelse på ca. 80 FE, eller måske 160 kr pr produceret slagtekalv. Med 1000 slagtekalve pr år, er det over 150.000 kr. Så formår man at bruge foderkasserne til at opnå denne effektivitetsforbedring, er de formodentlig hurtigt tjent ind. Foderkasserne er ikke til salg kommercielt i dag, men er man interesseret i priser på udstyr, installation mm, må man selv søge hos producent/forhandler.

Skifter man foderration, vil man også indenfor få uger (ca. 1 måned) få svar på, om foderoptagelsen af den nye foderration svarer til det forventede. Alene brug af foderoptagelsesdata – uden tilhørende vejninger – kan altså også give slagtekalveproducenten værdifuld information.

Hvis flere besætninger måler foderoptagelsen og registrerer data i DMS, kan disse data også bruges i benchmarking. For at blive optimalt til den slags sammenligning, vil det være bedst, hvis udstyret er placeret i bokse, hvor kalvene er af ca. samme alder i de forskellige besætninger, det kunne fx være i perioden med højeste marginale tilvækst, dvs. mens kalvene er ca. 5 til 7 mdr. gamle. Det kunne fx være 2 x 2 kasser i de første to bokse i en slutstald? Hvis kalvene så flyttes i stalden fx hver 3. til 4. uge, så vil man få foderregistreringsdata på et stort antal af besætningens kalve, når de passerer disse bokse. Det bedste udbytte fås ved at veje kalvene både før og efter den ca. 3 ugers periode i boksene med foderkasser, men ellers så tæt på som muligt.

Hvad vil kvægbranchen få ud af flere foderregistreringer i besætningerne?

For hele kvægbranchen vil flere registreringer af fodereffektivitet i slagtekalvebesætningerne være rigtig godt. Disse data kan bruges til at dokumentere, at slagtekalveproduktionen er effektiv. De samme tal kan indgå i 'klimakalv'-opgørelser og levere mere pålidelige estimater hertil end de nuværende input baseret på estimerede mængder af indkøbte eller hjemmeavlede foderemner. I en tid med fokus på miljø- og klimabelastning ved husdyrproduktionen, vil sådanne data være meget værdifulde.

Hvad siger ham, der har prøvet at bruge udstyret?

Men fremfor at diskutere fordele og ulemper ved et sådant udstyr, så er det måske meget bedre og mere overbevisende at høre fra en af FBC-besætningerne om, hvad de tror, man kan bruge foderkasserne til. Så derfor lader vi Rasmus Alstrup, der ikke bare er slagtekalveproducent i Vestjylland men også formand for Danske slagtekalveproducenter give sine bud på, om sådanne foderkasser er relevante for en større slagtekalveproduktion i Danmark.

Rasmus Alstrup, hvis du havde 4 eller 8 kasser i din besætning, hvordan ville du så bruge de foderdata?:

Vil du bruge dem til at få et bedre mål for kalvenes foderoptagelse og sammen med vejninger give et bedre mål for besætningens fodereffektivitet?

'Jeg tror mest at jeg vil kigge på FBC-projektets samlede konklusioner og ikke kun mine egne data, da det trods alt er et større grundlag at træffe sine beslutninger ud fra.'

Vil du eventuelt regne videre på disse FBC-data selv?

'Vi har allerede regnet på betydningen af et effektivt foderforbrug, det kan jeg slet ikke lade være med.'

Vil du bruge tallene til at sætte nye mål for din produktions fodereffektivitet?

'De informationer, vi får fra FBC-projektet, bliver vigtige for at vi kan belyse vores nuværende fodereffektivitet, men også vigtige for at påvise, at de tiltag, vi laver i fremtiden, har en effekt.'

Vil du bruge det proaktivt til at fortælle hvor fodereffektive dine kalve er?

'Jeg vil helt sikkert kunne bruge tallene i min fortælling omkring mine dyrs fodereffektivitet. Jeg vil også bruge tallene til at belyse vores effektivitet i Danmark sammenlignet med meget af det udenlandske kød.'

Vil du sammenligne med andre besætninger, der har tilsvarende udstyr?

'Jeg tænker ikke så meget på at bruge tallene over for min danske kollegaer. Det er mere vigtigt for mig, at jeg kan se, at vi bevæger os i den rigtige retning i vores egen besætning.'

Vil du tro, at nogle (store) slagtekalveproducenter ville købe et sæt Allflex-kasser til brug i produktionsstyringen?

'Det kunne være et udmærket styringsredskab, men forhåbentlig får vi så meget data ud af FBC-projektet, at vi som kvægbranche har det meste af det data, som vi behøver. Jeg håber i hvert fald ikke, at vi som enkelt landmand vil blive pålagt at have sådanne anlæg for at kunne dokumentere vores forbrug og effektivitet. De omkostninger bør fællesskabet bære, ligesom det er gjort i dette projekt.'

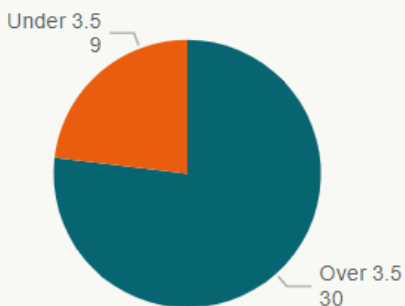
Afslutning

Vores formål med ovennævnte artikel har ikke været at opfordre til køb af nyt registreringsudstyr. Formålet har været at give saglig information – for og imod – om, hvad et sådant udstyr kan bruges til i forhold til foder- og produktionsstyring: på bedriftsniveau og for kvægbranchen.

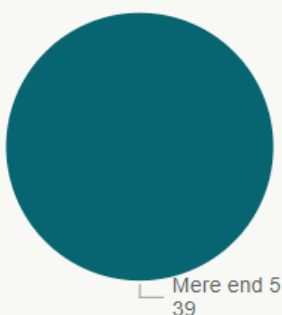
DMS FODEROPTAG (FutureBeefCross)

Hold: Sti: Station: Fars race: Alder i dage:

Foderoptag - sidste 24 timer

Antal foderbesøg - sidste 24 timer

Timer siden sidste fodring

